

# Kuukausi- raportti

HUHTIKUU 2020

## Sisällysluettelo

Yhteenveto .....	2
Kansainvälinen talous .....	5
Ulkomaankauppa .....	8
Yksityiset kulutusmenot .....	11
Investoinnit.....	14
Tuotanto .....	17
Teollisuustuotanto .....	20
Työllisyys.....	23
Hinnat ja kustannukset.....	26
Julkinen talous.....	29

## Ennusteryhmä

**Markku Lehmus**, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

**Birgitta Berg-Andersson**, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

**Ville Kaitila**, tutkija

🐦 @VilleKaitila

**Hannu Kaseva**, tutkija

# Suhdannenäkymät huhtikuussa 2020

> Koronaviruksesta talouteen huomattavaa epävarmuutta, joka voi jatkua pitkään

> Epävarmuus poistuu vasta toimivan lääkityksen ja rokotteen keksimisen myötä

> Vaikutus kansantalouteen on tänä vuonna huomattava

> Tavaraviennin määrän kehitys oli heikkoa jo ennen epidemiaa

## **Koronaviruksen vastaiset toimet hidastavat talouskasvua merkittävästi**

Koronaviruksen vaikutusta kuluvaan vuoden talouskasvuun on yritetty arvioida huomattavan epävarmuuden oloissa. ”Kovaa dataa” on vasta hyvin vähän. Tyypillisimmät arviot eri Euroopan maiden bkt:n alenemisesta tänä vuonna ovat noin viiden prosentin luokkaa, mutta synkempiäkin arvioita on. Yleisenä oletuksena on kehityksen U-käyrämuoto, joskin elpyminen on hitaampaa kuin alun romahdus.

Epävarmuus ja koronan toinen aalto voivat tehdä elpymisestä hitaampaa, jos ihmiset eivät uskalla kuluttaa eikä työllisyys siksi palaudu palvelualoilla nopeasti. Epävarmuus poistuneekin vasta toimivan lääkityksen ja rokotteen keksimisen myötä.

Koronaepidemia vaikuttaa tänä vuonna kaikkiin kysyntäeriin. Ulkomaankauppa supistuu, ja vaikutus nettovientiin on todennäköisesti negatiivinen. Vaihtotase voi vahvistuakin, koska raakaöljyn hinta on painunut hyvin matalaksi. Tämä vahvistaa vaihtosuhdetta (vientihinnat jaettuna tuontihinnoilla).

Epidemian vaikutus investointeihin on negatiivinen. Julkinen kulutus sen sijaan kasvaa, samoin kuin valtion sekä kuntien alijäämät ja velka.

Yksityinen kulutus heikkenee tänä vuonna selvästi, koska kotitalouksien saamat palkka- ja omaisuustulot vähenevät ja epävarmuus kannustaa lisäämään varautumissäästämistä. Lomautusten ja irtisanomisten määrä tulee olemaan merkittävä.

Erityisesti palvelualat kärsivät kulutuksen vähenemisestä, mutta myös niiden palvelutarjonta vähenee viranomaismääräysten myötä. Vaikutus ulottuu myös monille kaupan aloille. Toisaalta kauppa ja jotkin palvelut saavat myös uusia etätoiminnan muotoja.

Koronan vaikutus on näkynyt erilaisessa päivädatassa sekä mm. ostopäällikköindekseissä. Maaliskuun lopussa julkaistuissa luottamusindikaattoreissa, jotka on kerätty osittain ennen laajempia eristystoimia, nähdään heikentymistä, mutta koko vaikutus ei niissä vielä näy.

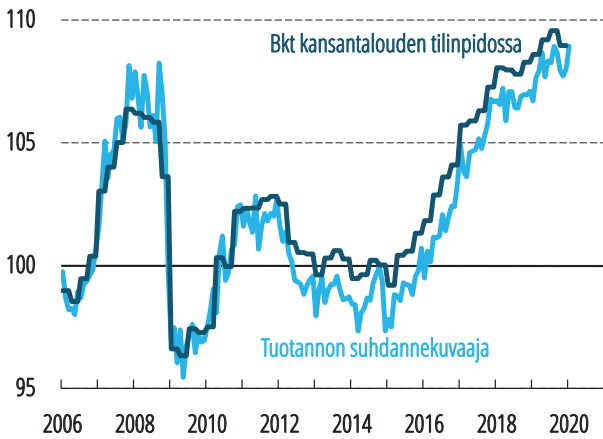
## **Tavaravienti polki paikallaan ennen koronaa**

Marras-tammikuussa tavaraviennin määrä oli 5,2 prosenttia matalampi kuin vuotta aiemmin. Ilman muita kulkuneuvoja (laivat ja lentokoneet) se aleni yli 7 prosenttia. Kausitasoitettu viennin määrä on ollut suhteellisen vakaa, joskin ilman laivatoimituksia aleneva.

Toimialoittain tarkasteltuna viennin määrä aleni vuoden vaihteessa erityisesti metsäteollisuudessa, kumi- ja muovituotteissa, muissa ei-metallisissa mineraalituotteissa, metallien jalostuksessa ja moottoriajoneuvoissa. Kehitys on ollut parempaa erityisesti muissa koneissa ja laitteissa.

Suomen tavaraviennin määrää suhteellisen hyvin se-  
littävä vientimarkkinoidemme painotettu teollisuustuo-  
tanta painui vuodenvaihteessa noin puolitoista prosenttia  
vuodentakaista alemmaksi. Mittari tulee edelleen heikke-  
nemään. Se oli edellisen kerran miinuksella finanssikriisin  
aikaan. Silloin pudotusta oli pahimmillaan 16 prosenttia  
vuoden takaisesta.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2010=100)

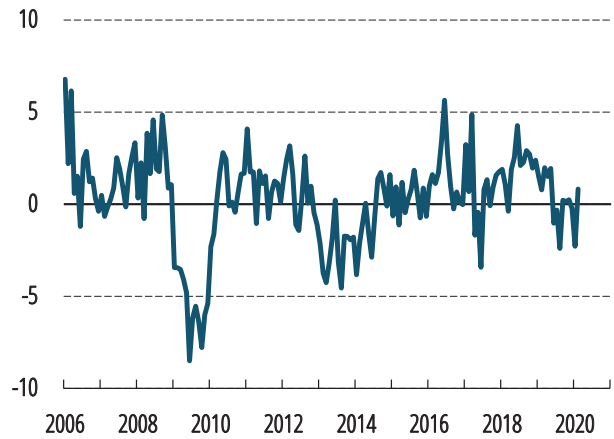


Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden  
määrä kehittyy eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.  
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

**Poliittisia ja taloudellisia riskejä...**

Epävarmuutta aiheuttavat mm. koronavirus, maailman-  
kaupan ja -talouskasvun jyrkkä hidastuminen, pankkijär-  
jestelmä osissa euroaluetta, brexit sekä velkaantuminen  
laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla, joita  
koettelee myös raaka-aineiden hintojen lasku ja pääoma-  
pako. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut  
maailman varallisuusarvoihin kuplia, joiden kestävyys on  
rajulla koetuksella koronapandemiassa.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa  
(3 kk lka vuosimuutos, %)



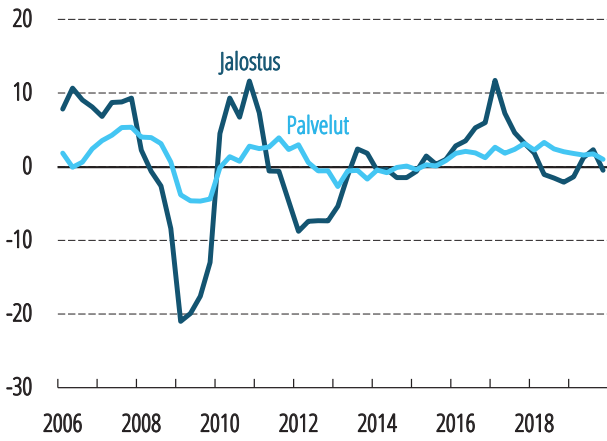
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

**Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)**

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis
<b>Kuluttajahinnat<sup>1)</sup></b>	0,8	1,1	0,9	0,7	0,7	0,9	1,0	0,8	
<b>Suhdannekuvaaja<sup>1) 2)</sup></b>	1,6	2,4	1,7	0,9	0,6	0,6	1,7		
<b>3 kk euribor-korko<sup>3)</sup></b>	-0,365	-0,408	-0,418	-0,413	-0,401	-0,395	-0,391	-0,409	-0,417
<b>Työttömyysasteen trendi</b>	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	
<b>Työllisyysasteen trendi</b>	72,5	72,6	72,7	72,8	72,9	73,1	73,3	73,4	

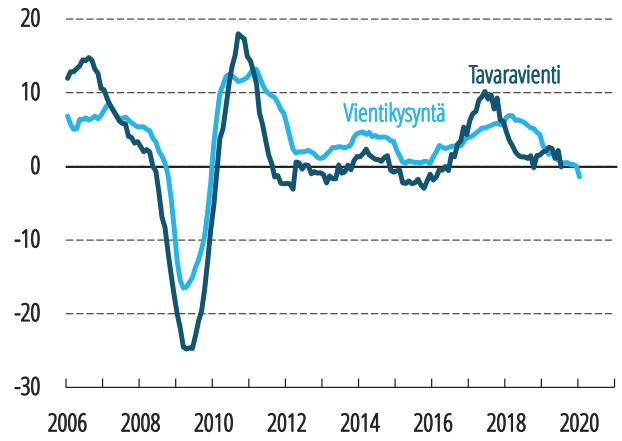
<sup>1)</sup> Vuosimuutos, % <sup>2)</sup> Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. <sup>3)</sup> Kuukauden keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

### Arvonlisäys (vuosimuutos, %)



Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

### Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (vuosimuutos, %)

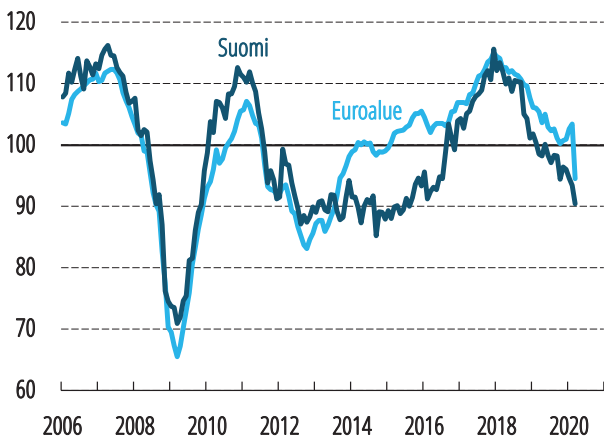


Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.

Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk lka (keskistetty).

Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

### Talouden luottamusindikaattori



Lähteet: Euroopan komissio, Etlan laskelmat.

# Koronaviruspandemia voi johtaa maailman bkt:n supistumiseen tänä vuonna

> Euroalueen inflaationäkymät heikentyneet selvästi

> Öljyn (Brent) hinta laskenut noin 50 dollarista tynnyriltä noin 32 dollariin tynnyriltä

> Euron dollarikurssi sahanut maaliskuussa, nyt eurolla saa 1,09 dollaria

> Englannin punta heikentynyt hieman euroon nähden

## **Koronaviruspandemia pysäyttämässä maailmantalouden**

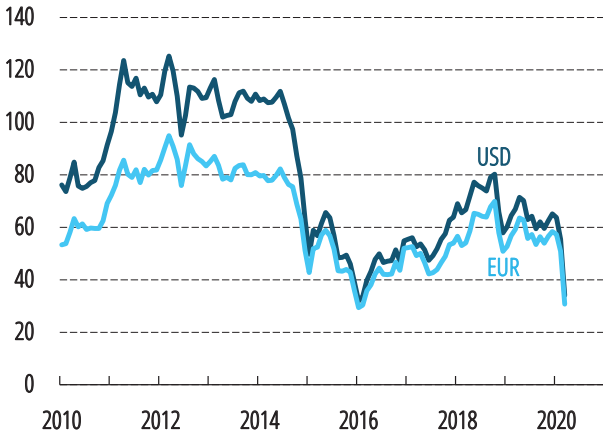
COVID-19-koronavirustartunnat levisivät maaliskuun aikana eksponentiaalisesti, mikä sai Maailman terveysjärjestön WHO:n toteamaan taudin pandemiaksi. Samalla terveysvaikutusten hillitsemiseksi monessa maassa suljettiin taloutta laittamalla koulut, ravintolat ja kahvilat kiinni sekä kieltämällä suuret kokoontumiset. Tällaisilla toimilla on merkittäviä lyhyen aikavälin vaikutuksia talouteen, mm. OECD arvioi yhden ns. lockdown-kuukauden vievän noin 2 prosenttia vuosittaisen bkt:sta. Onkin mahdollista, että maailman bkt supistuu tänä vuonna, ensimmäistä kertaa sitten toisen maailmansodan.

## **Öljyn hinta on laskenut rajusti**

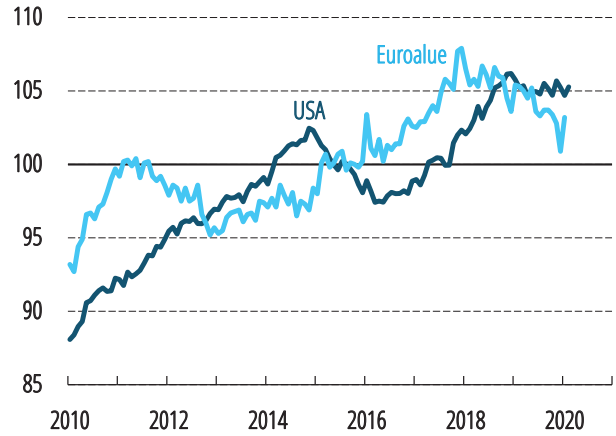
Koronaviruksen aiheuttama globaali kysyntäsokki yhdistettynä Venäjän ja Saudi-Arabian aloittamaan öljyn hintasotaan on aikaansaanut totaalisen sokin öljyn hintaan. Öljyn Brent-laadun hinta on laskenut maaliskuun alun hieman yli 50 dollarin tasolta noin 32 dollariin tynnyriltä tätä kirjoittaessa (8.4.). Öljyn hinta ehti käydä jo noin 20 dollarissa tynnyriltä kuunvaihteessa, kunnes se nousi parissa päivässä 50 prosenttia nykytasolleen. Talouden sulkujen aikaansaama kysyntäsokki on ollut dominoivin tekijä hinnanlaskun taustalla. Mahdollinen sopu Venäjän, Saudi-Arabian ja Yhdysvaltojen välillä tuotannon leikkaamisesta on kuitenkin nostanut öljyn hintaa viimeisen parin päivän aikana.

## **Euroalueen inflaatio hidastuu koronaviruspandemian edetessä**

Euroalueen inflaatio oli 0,7 prosenttia maaliskuussa Eurostatin ennakkotietojen perusteella. Energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio oli samaan aikaan 1,2 prosenttia. Vielä helmikuussa euroalueen inflaatio oli 1,2 ja pohjainflaatio 1,3 prosenttia. Energian hinnat painoivat maaliskuun inflaatiolukua alaspäin: maaliskuussa energian hinnat laskivat 4,3 vuoden takaisesta. Koronaviruspandemian tuomat talouden sulut alkavat näkyä euroalueen hintakehityksessä enemmän vasta huhtikuusta lähtien. Onkin odotettavissa, että inflaatio laskee yhä kevään kuluessa raha- ja finanssipolitiikan keventymisestä huolimatta. Tähän vaikuttaa myös yhä jatkuva laskupaine öljyn hinnoissa, mikä korostuu vuoden takaisiin hintoihin verrattessa. Todennäköisesti inflaatio jääkin tänä vuonna alle 1 prosentin.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, Brent  
(EUR/tyynnyri ja USD/tyynnyri)

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)

Lähde: OECD.

## Teollisuustuotanto ja hinnat (vuosimuutokset, %)

	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	3 kk <sup>2)</sup>	Kum <sup>1)</sup> 2019/20 <sup>3)</sup>	2019	Ennuste 2/2019 2019	2020
<b>Teollisuustuotanto</b>									
<b>G7</b>	-3,1	-1,6			-0,8	-1,6	-1,0		
<b>EU28</b>	-2,8	-1,6			-1,1	-1,6	-1,0		
<b>Euroalue</b>	-3,3	-1,8			-1,3	-1,8	-1,6		
<b>Suomen 12 tärkeintä vientimaata</b>	-2,3				-0,4		-0,7		
<b>Kuluttajahinnat</b>									
<b>EU15<sup>1)</sup></b>	1,2	1,4	1,2		-0,1	0,2	1,2		
<b>Euroalue, harmonisoitu</b>	1,3	1,4	1,2	0,7	-0,6	0,2	1,2		
<b>Suomen 14 vientimaata<sup>1)</sup></b>	1,5	1,6	1,4		0,0	0,4	1,5		
<b>Raaka-aineiden hinnat</b>									
<b>Muu kuin energia, HWWI-indeksi</b>	6,7	6,0	-3,8	-4,5	-0,4	-3,4	-2,2		
<b>Raakaöljy, USD/tyynnyri, taso</b>	65,2	63,7	55,5	34,1	-18,1	38,3	64,1		

<sup>1)</sup> Laskettu kansallisista indekseistä. <sup>2)</sup> Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta. <sup>3)</sup> Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2019 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2019. \* Ennakkotieto/arvio. Lähteet: OECD, Macrobond, Eurostat.

## Korot (%)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	Viim.	3 kk ka	2019 ka	2020 <sup>1)</sup>
<b>Rahamarkkinakorot, 3 kk, %</b>										
Euribor	-0,41	-0,40	-0,39	-0,39	-0,41	-0,42	-0,29	-0,41	-0,36	-0,41
USA, Libor	1,98	1,90	1,91	1,82	1,68	1,10	1,32	1,53	2,33	1,21
Japani, 3 kk	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Iso-Britannia	0,78	0,79	0,79	0,74	0,75	0,53	0,67	0,67	0,81	0,57
Ruotsi, Stibor	-0,07	0,05	0,07	0,19	0,16	0,23	0,35	0,19	-0,03	0,22
Euribor, 12kk	-0,30	-0,27	-0,26	-0,25	-0,29	-0,27	-0,12	-0,27	-0,22	-0,27
<b>Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %</b>										
USA	1,7	1,8	1,9	1,8	1,5	0,9	0,8	1,4	2,1	1,0
Saksa	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,2	-0,5
Ranska	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,1	-0,1	0,1	-0,1
Italia	0,9	1,2	1,4	1,3	1,0	1,5	1,5	1,2	1,9	1,5
Espanja	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	0,6	0,7	0,4	0,7	0,5
Belgia	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,0
Kreikka	1,3	1,4	1,5	1,4	1,1	2,0	1,9	1,5	2,6	1,9
Portugali	0,2	0,3	0,4	0,4	0,2	0,7	0,8	0,4	0,8	0,6
Irlanti	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,1	0,3	0,0	0,3	0,1
Suomi	<b>-0,2</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>-0,2</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,1</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,1</b>	<b>-0,1</b>

## Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	Viim.	% , 3 kk	% , 12 kk	% , v. alusta <sup>2)</sup>
<b>Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind. 2008/12=100)</b>										
STOXX 50, Euro area	147,5	153,4	154,6	156,1	155,2	117,3	118,7	-24,1	-15,3	-24,8
SP 500, USA	339,3	353,8	362,0	373,6	373,5	302,2	303,5	-16,5	-5,4	-19,1
Nikkei 225, Japani	262,2	274,8	279,6	279,6	274,3	222,9	223,9	-20,3	-11,9	-20,3
OMX, Helsinki	175,9	179,3	180,6	188,6	193,4	148,2	150,0	-17,9	-18,7	-21,4

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10 v. <sup>3)</sup>		Euron valuuttakurssit paikallisissa valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2019	2,33	-0,36	2,14	-0,22	1,12	122,12	7,74	0,88	10,59	73,60
2020/3	1,10	-0,42	0,87	-0,53	1,10	118,97	7,64	0,89	10,86	83,72
2019e										
2020e										

<sup>1)</sup> Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. <sup>2)</sup> Vertailulukuna tammikuun keskiarvo. <sup>3)</sup> Ei ennustetta. Lähde: Macrobond.

# Tavaraviennin määrä supistui 15 prosenttia tammi-helmikuussa 2020

> Tuotanto-  
tarvikkeiden  
tuonnin lasku jatkui  
tammikuussa

> Tuonti Kiinasta  
pysyi helmikuussa  
edellisvuoden  
lukemissa

> Vienti Yhdys-  
valtoihin väheni  
tuntuvasti

## **Kemikaalien vienti kasvoi reippaasti helmikuussa**

Tavaraviennin määrä supistui kuluvan vuoden tammikuussa 15,9 prosenttia edellisvuodesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä. Koneiden ja laitteiden viennin määrä kasvoi 4 prosenttia, kaikkien muiden toimialojen vienti väheni.

Tullin ennakkotietojen mukaan tavaraviennin määrä väheni helmikuussa 13,2 prosenttia vuodentakaisesta. Kemikaalien vienti oli reippaassa kasvussa, muiden toimialojen vienti väheni. Varsinkin metsäteollisuuden työtaistelut vaikuttivat viennin laskuun. Vienti laski eniten Belgiaan, Isoon-Britanniaan, Saksaan, Ruotsiin ja Yhdysvaltoihin. Tammi-helmikuussa viennin määrä supistui 14,6 prosenttia vuodentakaisesta.

Yhdysvaltojen osuus Suomen tavaraviennistä oli 7,4 prosenttia vuonna 2019. Kuluvan vuoden tammikuussa Yhdysvaltojen tuonti Suomesta väheni arvoltaan 13,9 prosenttia, helmikuussa tuonti supistui 32,5 prosenttia. Suomen Tullin mukaan Yhdysvaltojen tuonti koko maailmasta väheni tammikuussa 4,7 prosenttia ja helmikuussa 5,3 prosenttia.

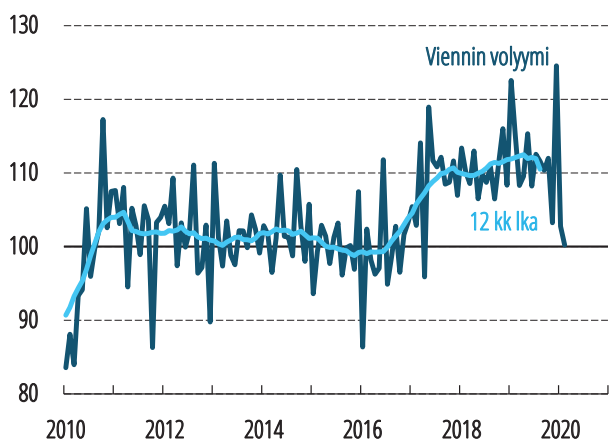
Rahtilaivojen käynnit Suomen satamissa ovat tuntuvasti vähentyneet maaliskuun puolivälistä lähtien ja myös rahtien määrä on vähentynyt. On siten odotettavissa, että tavaraviennin määrä on supistunut myös maaliskuussa vähintään 15 prosenttia. Koronaepidemian negatiivinen vaikutus tavaravientiimme lienee kuitenkin suurin kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Jos epidemia pitkittyy, vaikutus ulottuu myös kolmannelle neljännekselle.

## **Tavaratuonnin määrä supistui helmikuussa vajaan prosentin**

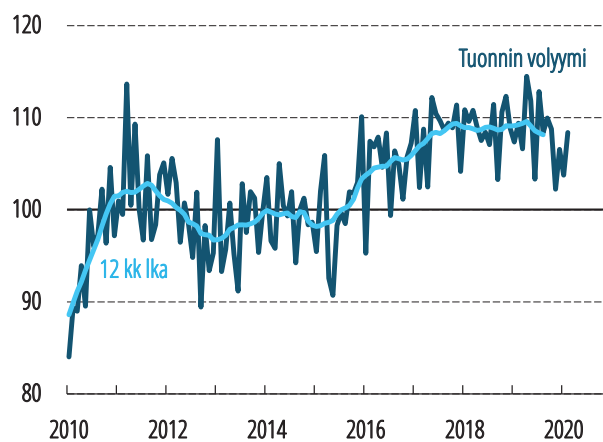
Tavaratuonnin määrä supistui tammikuussa 3,5 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonnin määrä supistui 3,7 prosenttia. Investointitavaroiden ja kuljetusvälineiden tuonti oli 6,1 prosentin laskussa. Poltto- ja voiteluaineiden tuonti väheni 8,5 prosenttia. Kestokulutustavaroiden ja henkilöautojen tuonnin ripeä kasvu jatkui 8,9 prosentin tahtia. Puolikestävien ja kertakulutustavaroiden tuonti jatkui vajaan prosentin tahtia.

Ennakkotietojen mukaan tavaratuonnin määrä laski vain 0,7 prosenttia helmikuussa. Kemikaalituotteiden ja kuljetusvälineiden tuonti lisääntyi, mutta koneiden ja laitteiden tuonti laski. Tuonti Kiinasta pysyi edellisvuoden lukemissa. Tammi-helmikuussa tuonnin määrä väheni 2,1 prosenttia edellisvuodesta.



Viennin volyymi, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Tuonnin volyymi, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)

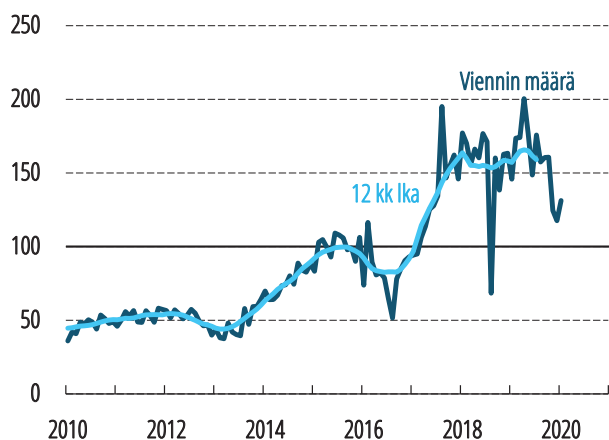
Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

## Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	3 kk <sup>1)</sup>	Kum <sup>2)</sup>	2019 <sup>3)</sup>	Ennuste 2/2019 2019	2020
<b>Tavaroiden vienti, %</b>										
<b>Määrä</b>	0,6	-10,7	14,3	-15,9	-13,2	0,6	-14,6	4,0		
<b>Hinta<sup>4)</sup></b>	-1,5	-0,9	-0,5	-1,4	-2,3	-0,8	-1,8	-0,9		
<b>Tavaroiden tuonti, %</b>										
<b>Määrä</b>	-1,5	-8,8	-2,8	-3,5	-0,7	-0,7	-2,1	-0,7		
<b>Hinta<sup>4)</sup></b>	-3,3	-0,5	1,4	0,1	-1,8	-0,5	-0,9	0,0		
<b>Vaihtotase, mrd. eur</b>	0,3	0,0	1,1	-0,2			-0,2	-1,8		
<b>Kauppataase, mrd. eur</b>	0,4	0,3	0,9	0,0			0,0	2,6		

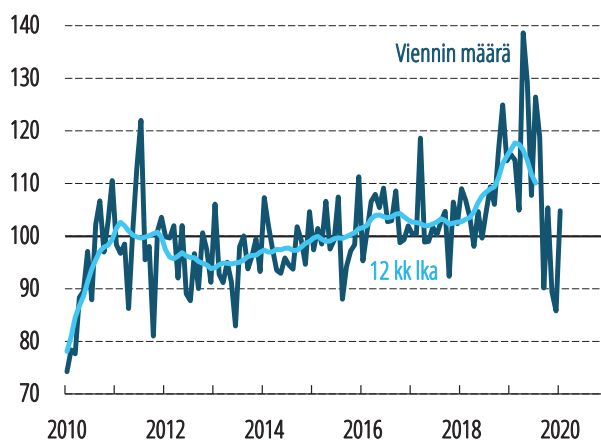
<sup>1)</sup> Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. <sup>2)</sup> Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.<sup>3)</sup> Kansantalouden tilinpidossa. <sup>4)</sup> Indeksi 2010=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

### Moottoriajoneuvojen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)



Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

### Metallien jalostuksen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)



Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

### Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2019 (%)	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	Kum <sup>1)</sup>
<b>Paperiteollisuus (17)</b>	14,9	-5,6	-9,7	-7,0	-2,0	-2,0
<b>Metallien jalostus (24)</b>	13,3	9,2	-7,9	-1,0	4,0	4,0
<b>Koneet ja laitteet (28)</b>	13,1	-8,7	-27,9	-30,6	-8,1	-8,1
<b>Kemikaalit ja lääkkeet (20, 21)</b>	8,8	1,3	-3,4	6,9	-2,3	-2,3
<b>Öljytuotteiden valmistus (19)</b>	8,1	14,4	2,6	38,7	-28,7	-28,7
<b>Moottoriajoneuvot (29)</b>	6,5	15,9	-23,4	-29,8	-9,5	-9,5

<sup>1)</sup> Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

### Vienti ja tuonti määrä (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2020
<b>Vienti yhteensä</b>	-0,5	2,7	5,8	5,9	8,6	8,3	7,2	
<b>Tavarat</b>	-3,3	2,1	5,3	-1,7	4,7	7,7	4,0	
<b>Palvelut</b>	6,4	4,0	6,9	24,7	17,3	9,7	14,4	
<b>Tuonti yhteensä</b>	4,1	7,5	2,1	4,2	3,6	-0,9	2,2	
<b>Tavarat</b>	2,2	5,3	-2,4	2,5	2,0	-4,4	-0,7	
<b>Palvelut</b>	8,4	12,1	12,1	7,9	7,0	6,3	8,2	

Lähde: Tilastokeskus.

# Vähittäiskaupalla ja palvelualoilla epävarmuuden kevät

> Vähittäiskaupalla oli hyvä helmikuu

> Suuri kysymys on kuitenkin korona-viruksen vaikutus maaliskuussa

> Korona kohtelee vähittäiskaupan eri aloja eri tavoin

> Erilaisten palveluiden kysyntä ja tarjonta alenevat selvästi

> Tulokehityksen epävarmuus vähentää kulutusta ja nostaa säästämistä

## Helmikuussa vähittäiskauppa oli vielä pirteässä kasvussa

Vähittäiskaupan myynnin työpäiväkorjaamaton määrä kasvoi helmikuussa pikaennakon mukaan erittäin nopeasti 5,9 prosenttia vuoden takaisesta. Päivittäistavarakaupan myynnin määrä kasvoi vastaavasti 4,8 prosenttia.

Näin mitattuna vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi joulukuussa 2,6 prosenttia vuoden takaisesta. Vauhti oli selvästi nopeampi kuin viime vuoden lopussa.

Työpäiväkorjattu myynnin määrä kasvoi helmikuussa kuitenkin tätä maltillisemmin 2,8 prosenttia. Toki tämäkin on nopeaa kehitystä.

## Kausitasoitettuna myynnin määrä vakaana vuoden vaihteessa

Kausitasoitettuna vähittäiskaupan myynnin määrä oli marraskuussa 0,2 prosenttia alempi kuin elokuussa. Tähän vaikutti veronpalautusten maksamisen uusi, aikaisempi ajoitus.

## Koronaviruksen vaikutukset erilaisia eri aloilla

Koronaviruksen ja sen aiheuttamien toimenpiteiden vaikutusta vähittäiskaupan myynnin määrään voi olla vaikea ennakoita.

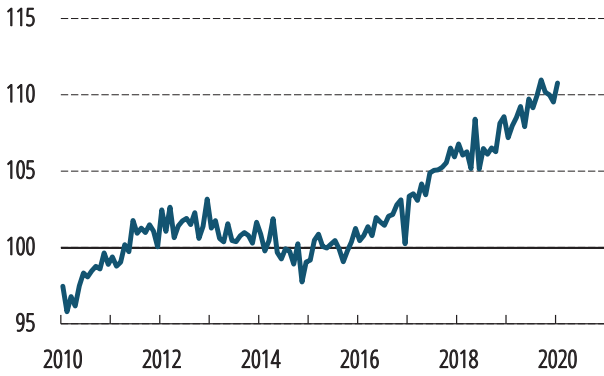
Vaikutus on lyhyellä aikavälillä hyvinkin positiivinen ainakin elintarvikkeiden päivittäistavarakaupassa ja ehkä apteekeissa. Myös elektroniikan myynti on voinut saada positiivisen sysäyksen. Sen sijaan monen muun erikoiskaupan alan sekä tavaratalojen myynti kärsii.

Talviurheiluvarusteiden kauppa kärsi jo Etelä- ja Keski-Suomen huonosta lumitilanteesta. Joulukuussa urheiluvälineiden vähittäiskaupan määrä oli selvästi vuoden takaisesta heikompaa.

Monilla yksityisillä palvelualoilla kuluttajat ovat kaikonneet, ja viimeistään valtiovallan toimenpiteet ovat sulkenneet ovet.

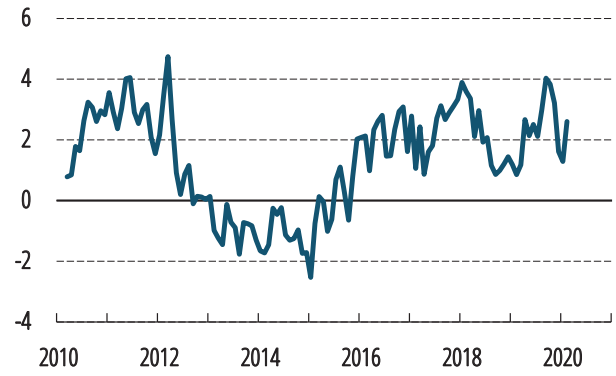
Lomautukset ja irtisanomiset aiheuttavat epävarmuutta ja vähentävät kotitalouksien tuloja. Tämä nostaa säästämisastetta ja vähentää yksityistä kulutusta selvästi tänä vuonna.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)



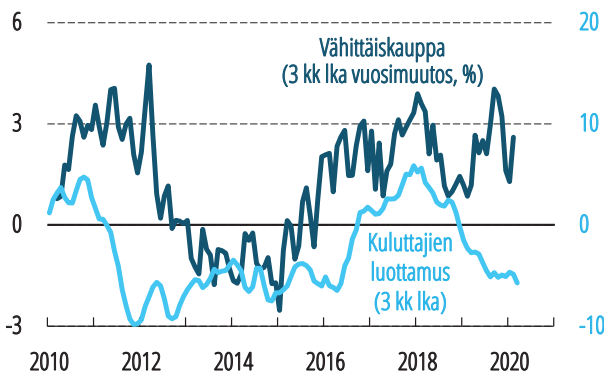
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)



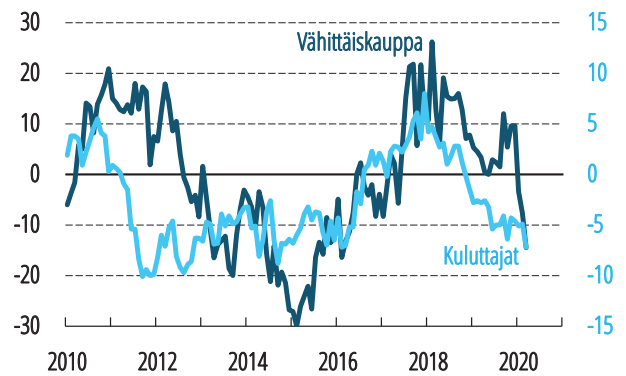
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä



Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Luottamusindikaattorit (saldot)



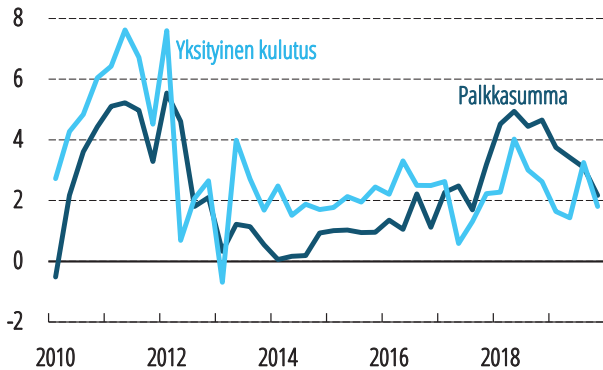
Lähteet: Eurostat, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi
<b>Vähittäiskauppa</b>	3,0	4,0	3,8	3,2	1,6	1,3	2,6
<b>Päivittäistavarakauppa</b>	-0,1	0,5	1,0	1,3	0,1	0,2	1,2
<b>Tavaratalokauppa</b>	5,6	4,8	4,8	4,0	0,6	-0,9	
<b>Erikoiskauppa yhteensä</b>	5,5	7,3	5,8	4,5	2,7	2,6	
<b>Kodintekniikan vähittäiskauppa</b>	11,9	14,2	12,2	8,0	9,8	10,3	
<b>Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa</b>	2,0	3,7	1,7	0,7	-1,3	-0,6	
<b>Urheiluvälineiden vähittäiskauppa</b>	10,3	12,0	8,5	8,3	-0,7	-5,3	
<b>Moottorijoneuvojen kauppa ja korjaus</b>	0,5	5,3	5,3	6,4	5,6	4,1	

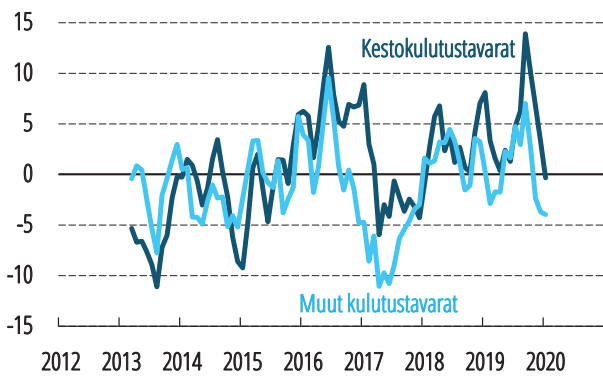
Alluperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

## Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)



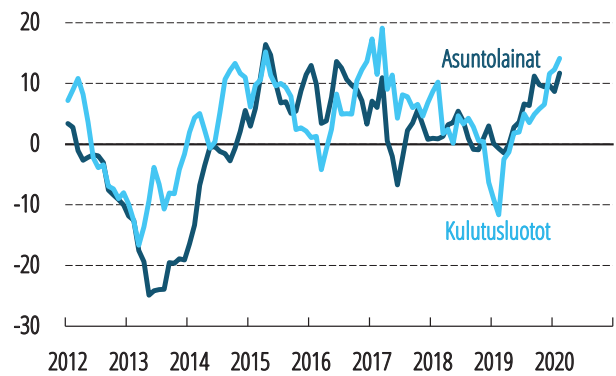
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

## Kulutustavaroiden tuonin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)



Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

## Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)



Lähde: Suomen Pankki.

## Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Yksityiset kulutusmenot</b>	3,0	1,7	1,2	0,3	0,2	2,4	0,9		
<b>Kestävät kulutustavarat</b>	9,6	5,0	0,4	-3,3	-2,2	5,7	6,9		
<b>Puoliikestävät tavarat</b>	5,5	1,4	0,2	3,1	1,3	5,1	0,7		
<b>Lyhytikäiset tavarat</b>	-0,4	-0,1	0,3	-1,4	1,5	1,3	0,3		
<b>Palvelut</b>	3,3	2,1	2,5	0,9	0,2	2,4	0,5		

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

# Epidemia ajoi yrityssektorin lomautusten kurimukseen

> Investointinäkömä synkkeni maaliskuussa

> Palvelualat ja kotimarkkinateollisuus yt-neuvottelujen kurimukseen maaliskuussa

> Vientiteollisuus käynnisti sopeutustoimet huhtikuun alussa

> Talonrakentaminen sukeltaa seuraavaksi

Vuodenvaihteessa investointiaktiiviteetin laimeneminen jatkui rakentamisen vetämänä. Talonrakentaminen supistui joulutammikuussa 3 prosenttia vuodentakaisesta, ja sen trendilasku jyrkkeni.

Vuoden alussa tehdyt suhdanne- ja investointikyselyt ennakoivat investointien kääntyvän loivaan laskuun tänä vuonna.

Maaliskuussa puhjennut koronaepidemia ja sen leviämisen jarruttamiseksi tehdyt toimenpiteet (valmiuslainsäädäntö) heikensivät rajusti yritysten luottamusta tulevaan.

EK:n maaliskuun luottamusmittauksessa palvelualojen ja vähittäiskaupan luottamus tulevaan suorastaan romahti.

Palvelualojen äkillinen kriisiytyminen käynnisti valtaisan yt-neuvottelujen aallon. Maaliskuussa SAK:n tilastoimien yt-neuvottelujen (valtaosin lomautusuhan alaiset) piirissä olevien määrä kipusi 105 000 henkilöön (vrt. tammikuun 6 000 ja helmikuun 10 000 henkilöä), josta palvelualojen osuus oli 70 prosenttia.

Myös kotimarkkinateollisuudessa yt-neuvotteluja käynnistyi runsaasti maaliskuun puolessa välissä.

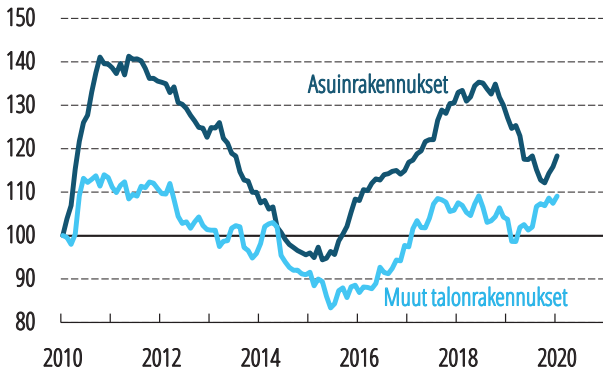
Vientiteollisuuden tuotannon sopeutustoimet käynnistyivät huhtikuun ensimmäisellä viikolla, jolloin alalla käynnistyi yt-neuvotteluja, jotka koskivat 7 000 teollisuuden ammattilaista. Kaikista neuvottelunalaisista teollisuuden osuus nousi 50 prosenttiin.

Pitempikestoisia projekteja toteuttavan rakennusalan näkymät ovat luottamus­kyselyissä ja yt-neuvottelujen laajuudella mitattuna säilyneet verraten vakaina. Maaliskuussa rakennusväkeä oli neuvottelujen piirissä 1 200 henkilöä.

Eryteisesti talonrakentamisen voi syystä odottaa sukeltavan tässä kuussa, sillä sen keskeisimmät asiakasryhmät (kotitaloudet ja yritykset) siirtävät isoja hankintojaan myöhemmäksi. Talonrakentamisen aloitusten arvioidaan kääntyneen laskuun maaliskuussa mutta putoavan tuntuvammin tässä kuussa.

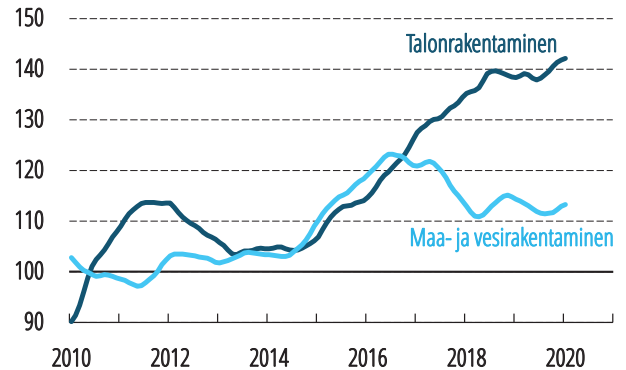
Kaiken kaikkiaan yksityisten investointien odotetaan supistuvan (sekä vuodentakaiseen että edelliseen neljännekseen verrattuna) tuntuvasti kaikissa ai-neellisissa pääomatavararyhmissä vuoden II-neljänneksellä. Investointiuran las-ku jatkuu III-neljänneksellä, jos epidemiaa ei lähikuukausina saada taltutettua.

### Uudisrakennuksen aloitukset (m<sup>3</sup>) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)



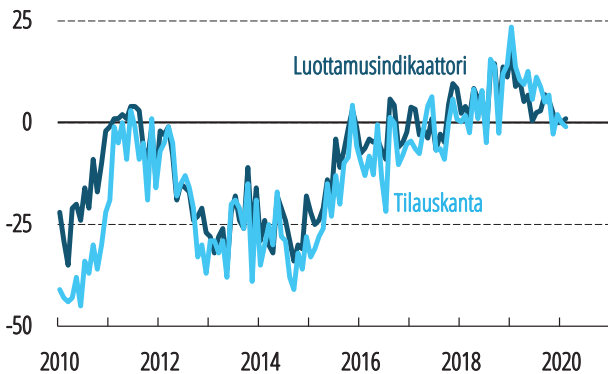
Lähde: Tilastokeskus.

### Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)



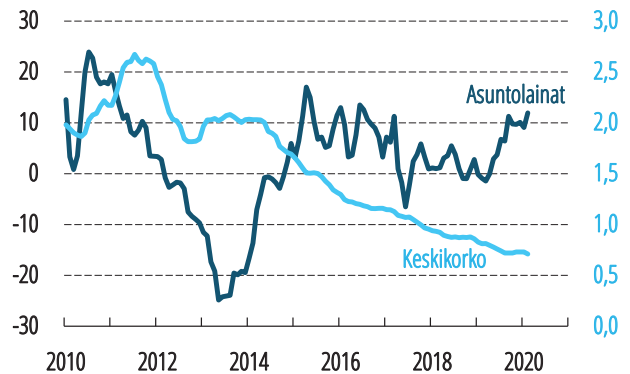
Lähde: Tilastokeskus.

### Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)



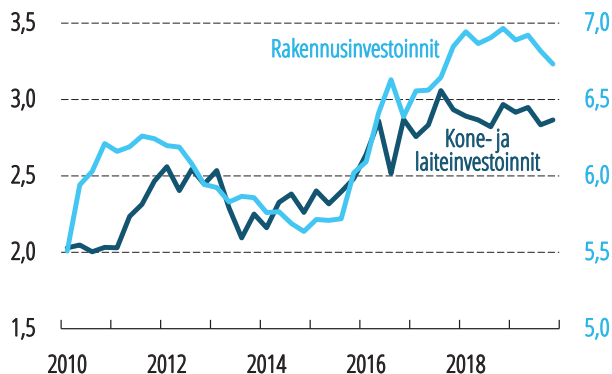
Lähde: Eurostat.

### Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)



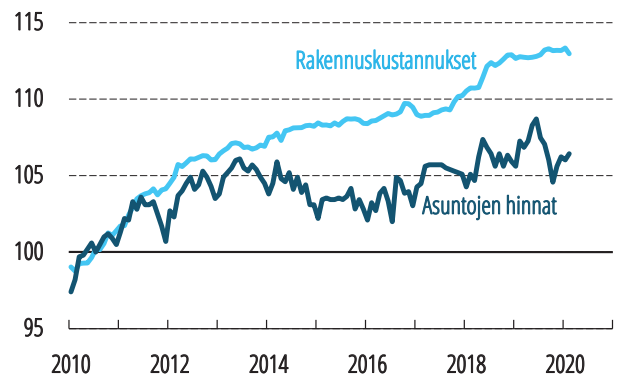
Lähde: Suomen Pankki.

### Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus



Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähde: Tilastokeskus.

### Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind. 2010=100)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

## Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	3 kk <sup>1)</sup>	2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Investointitavaroiden tuonti (määrä)</b>	3,4	-3,6	-7,3	-10,2	-6,1	-1,5	0,5	
<b>Investointitavaroiden tuotanto (määrä)</b>	9,1	-0,1	7,3	14,0	6,6	1,9	9,5	
<b>Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)</b>	3,4	-0,5	-4,6	1,4	2,5	-0,2	-2,2	
<b>Rakennusten aloitukset (m<sup>3</sup>)</b>	-2,7	-4,9	25,8	-6,5	29,9	1,7	-1,7	
<b>Asuinrakennukset</b>	-19,4	-5,1	27,5	24,6	40,5	2,5	-10,9	
<b>Muut rakennukset</b>	7,1	-4,9	25,0	-18,9	25,7	1,3	3,0	
<b>Uudisrakentamisen määrä yhteensä</b>	-2,1	-3,0	-5,0	-4,1	-2,4	-1,0	-0,6	
<b>Asuntorakentaminen</b>	-10,6	-10,6	-10,0	-9,1	-8,0	-2,7	-7,1	
<b>Muu talonrakentaminen</b>	4,8	3,5	-0,7	0,4	2,7	0,4	5,0	
<b>Rakentamisen luottamusind., saldo</b>	6,9	5,5	2,3	-0,3	0,0			

<sup>1)</sup> Vuosimamasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli.

## Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 <sup>1)</sup> Q <sub>t</sub> /Q <sub>t-1</sub>	2019 <sup>1)</sup> I-IV	Ennuste 2/2019 2020
<b>Investoinnit yhteensä</b>	4,1	1,1	1,1	-1,6	-3,1	-0,1	-0,8	
<b>Yksityiset investoinnit</b>	3,5	1,4	-0,4	-1,1	-3,4	-0,1	-1,0	
<b>Julkiset investoinnit</b>	6,4	-0,5	8,5	-4,2	-1,6	0,0	0,3	
<b>Koneet ja laitteet</b>	1,7	1,3	3,5	-0,1	-3,2	-0,1	0,2	
<b>Rakennusinvestoinnit</b>	3,0	-0,3	0,9	-1,9	-3,1	-1,3	-1,2	
<b>Asuinrakentaminen</b>	1,8	0,0	-2,4	-3,1	-5,3	-1,7	-2,8	
<b>Muu talonrakentaminen</b>	4,1	0,3	4,0	-1,0	-0,9	-0,7	0,5	
<b>Maa- ja vesirakentaminen</b>	4,3	-3,2	6,4	0,1	-1,7	-0,3	0,5	
<b>Muut investoinnit</b>	11,3	5,5	-1,7	-2,9	-4,0	2,0	-1,0	

<sup>1)</sup> Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähde: Tilastokeskus.



# Bkt sukeltaa vuonna 2020 – haarukka on iso

> Jalostusalojen tuotanto jäi tammikuussa edellisvuoden lukemiin alkuperäisen sarjan mukaan

> Teollisuuden tuotanto-odotukset putosivat voimakkaasti maaliskuussa

> Palvelualoilla kysynnän odotetaan merkittävästi heikentyvän lähikuukausina

## **Työpäiväkorjattuna kokonaistuotanto kasvoi tammikuussa 1,7 prosenttia vuoden takaisesta**

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi tammikuussa 2020 1,2 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi 1,7 prosenttia edellisvuodesta. Kausitoitettuna tuotanto nousi tammikuussa 0,9 prosenttia joulukuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kohosi tammikuussa työpäiväkorjattuna 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto lisääntyi 2,2 prosenttia, mutta alkutuotanto supistui 5,9 prosenttia.

Bruttokansantuote kasvoi prosentin vuonna 2019. Etlan tämänhetkisen arvioiden mukaan bkt:n supistuminen vuonna 2020 koronaepidemian seurauksena on suuruusluokkaa 5 prosenttia.

## **Teollisuuden luottamus heikkeni maaliskuussa sekä EU:ssa että Suomessa**

Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori putosi maaliskuussa runsaat 4 pistettä sekä EU:ssa että euroalueella, kun tuotanto-odotukset sukelsivat molemmilla alueilla. Tilauskannat ohenivat vain vähän. Valmistus- ja teollisuusalan tuotantotilaukset pienenivät jonkin verran molemmilla alueilla.

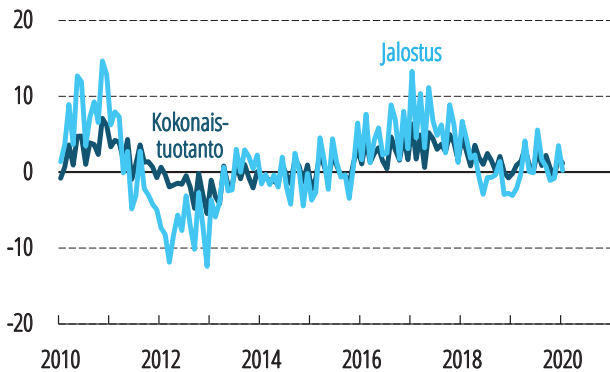
Suomessa teollisuuden luottamus heikkeni kaksi pistettä maaliskuussa. Tuotanto-odotukset putosivat voimakkaasti ja tilauskannat laskivat tuntuvasti. Valmistus- ja teollisuusalan tuotantotilaukset vähenivät merkittävästi. Myyntihintaodotukset putosivat huomattavasti.

Rakentamisen luottamus laski vajaat kolme pistettä sekä EU:ssa että euroalueella. Suomessa rakennusteollisuuden luottamus heikkeni saman verran. Tilauskannat ohenivat selvästi.

Palvelualojen luottamusindikaattori heikkeni maaliskuussa peräti kaksitoista pistettä EU:ssa ja kolmetoista pistettä euroalueella. Molemmat indikaattorit putosivat siten pitkän aikavälin keskiarvonsa alapuolelle. Kysynnän odotetaan laskevan erityisen voimakkaasti seuraavan kolmen kuukauden aikana sekä EU:ssa että euroalueella. Kysyntäodotukset putosivat huomattavasti pitkän aikavälin keskiarvon alapuolelle.

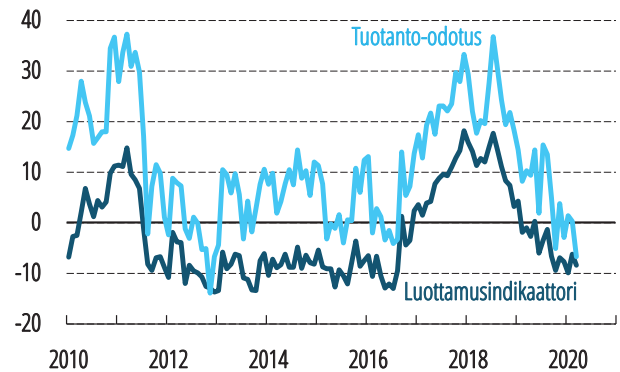
Suomessa palvelusektorin luottamus heikkeni kymmenen pistettä. Indikaattori on ollut jo useita kuukausia pitkän aikavälin keskiarvonsa alapuolella. Liiketoiminnan tilanteen koettiin voimakkaasti huonontuneen helmikuusta. Kysynnän odotetaan merkittävästi heikentyvän lähikuukausina. Suomessa myyntihintaodotukset laskivat vain vähän maaliskuussa, EU:ssa ja euroalueella ne laskivat tuntuvasti.

Tuotanto  
(vuosimuutos, %)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden odotukset  
(saldoluku)



Lähde: Euroopan komissio.

Kokonaistuotanto toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019	Ennuste 2/2019 2019 2020
<b>Bkt markkinahintaan</b>	1,3	0,9	0,5	1,1	1,8	0,5	1,0	
<b>Alkutuotanto</b>	-3,7	-3,8	0,7	-4,7	-2,1	-2,7	-2,2	
<b>Teollisuus (B, C, D, E)</b>	-2,8	-3,4	-2,1	2,0	3,7	0,6	1,0	
<b>Rakentaminen</b>	1,1	2,0	1,5	-1,0	-1,1	-3,7	-1,2	
<b>Palvelut</b>	2,4	2,0	1,8	1,6	1,7	1,0	1,5	
<b>Bkt muutos edellisestä neljänneksestä</b>	-0,2	0,5	0,3	0,6	0,3	-0,6		

Lähde: Tilastokeskus.

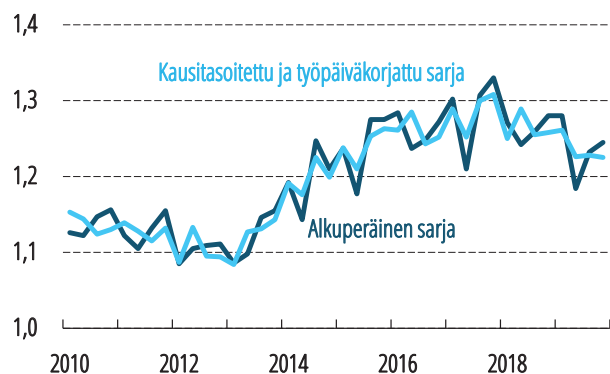
Indikaattoreita (vuosimuutos, % tai saldo)

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	Kum <sup>1)</sup>
<b>Kokonaistuotanto</b>	-0,6	2,0	1,2			1,2
<b>Alkutuotanto</b>	-4,1	-4,5	-7,2			-7,2
<b>Jalostus</b>	-0,8	3,5	0,2			0,2
<b>Palvelut</b>	-0,4	1,7	1,9			1,9
<b>Teollisuuden luottamusindeksi, saldo</b>	-7	-8	-10	-6	-8	
<b>Rakentamisen luottamusindeksi, saldo</b>	2	0	0	1	-1	
<b>Palvelujen luottamusindeksi, saldo</b>	8	12	10	5	-5	

<sup>1)</sup> Kumulaatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

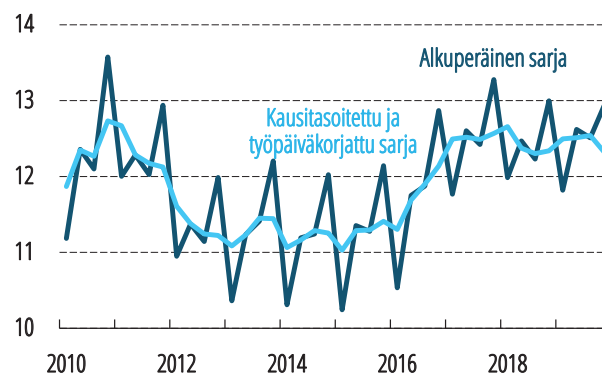
Lähteet: Tilastokeskus, Euroopan komissio (Business and Consumer Survey Results).

### Alkutuotanto (mrd. 2010 euroa)



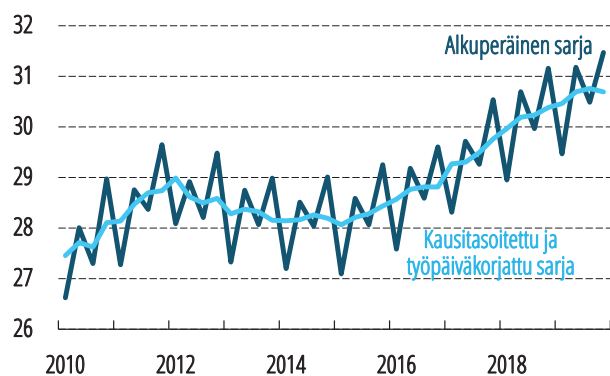
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

### Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2010 euroa)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

### Palvelujen tuotanto (mrd. 2010 euroa)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

# Teollisuustuotanto kääntyi laskuun jo joulukuussa ennen koronakriisiä

> Koneiden ja laitteiden tuotanto kasvoi voimakkaasti tammikuussa

> Metsäteollisuuden tuotanto supistui tuntuvasti

> Vain kemianteollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät tammikuussa

## **Tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi vielä tammikuussa metalliteollisuuden ansiosta**

Koko teollisuuden tuotanto supistui tammikuussa 1,7 prosenttia vuoden takaisesta teollisuustuotannon volyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto väheni 1,8 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto laski tammikuussa 1,4 prosenttia vuoden takaisesta ja 0,8 prosenttia joulukuusta.

Tehdasteollisuuden tuotanto lisääntyi tammikuussa kausitasoitettuna 0,6 prosenttia vuoden takaisesta, mutta pois lukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus tuotanto supistui prosenttiin. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto kasvoi kuitenkin enää 1,9 prosenttia vuoden takaisesta. Koneiden ja laitteiden tuotanto kohosi tammikuussa erittäin voimakkaasti, kasvua kertyi peräti 20 prosenttia viimevuotisesta. Kulkuneuvojen tuotanto sen sijaan supistui 10 prosenttia.

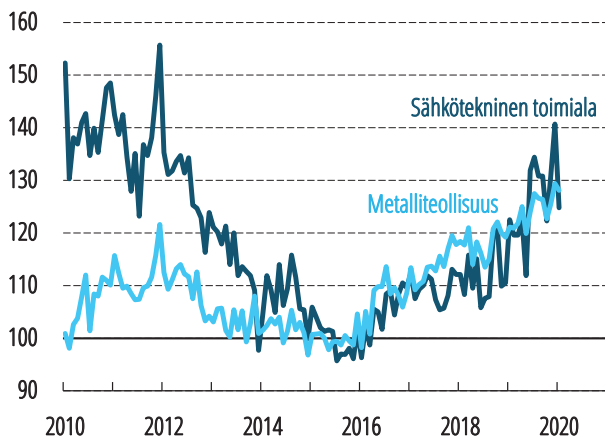
## **Mitkä ovat teollisuustuotannon näkymät tästä eteenpäin?**

Ennen kuin mietimme, miten koronaepidemia vaikuttaa teollisuustuotannon kehitykseen, käännämme katseemme taaksepäin. Finanssikriisin seurauksena teollisuustuotanto supistui 18 prosenttia vuonna 2009. Kaikkien toimialojen tuotanto putosi, mutta vähiten kärsivät elintarviketeollisuus (-3 %), kemianteollisuus (-9 %), graafinen teollisuus (-15 %), tevanake-teollisuus (-17 %) ja paperiteollisuus (-18 %). Eniten kärsivät metallituotteiden valmistus (-31 %), kulkuneuvojen valmistus (-28 %) ja huonekalujen valmistus (-27 %). Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden, metallien jalostuksen sekä koneiden ja laitteiden tuotanto väheni 23 prosenttia.

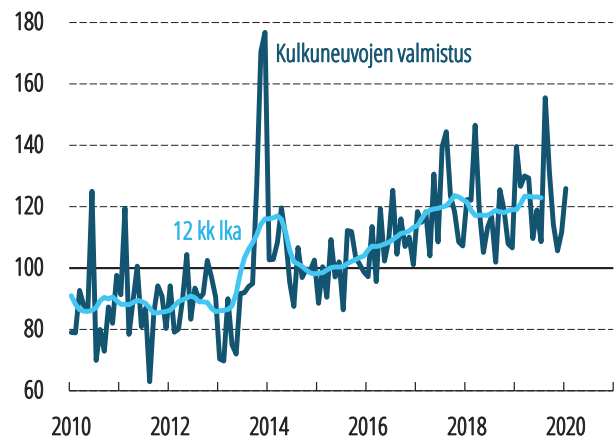
Myös koronakriisi iskee kaikkiin teollisuuden toimialoihin. Jotkut toimialat ovat herkemmat kuin toiset. On odotettavissa, että tälläkin kertaa elintarviketeollisuuden ja kemianteollisuuden tuotanto kärsii vähemmän kuin monen muun toimialan tuotanto. Investointitavaroiden valmistus kärsinee eniten. Emme tässä ota kantaa siihen, supistuuko Suomen teollisuustuotanto enemmän vai vähemmän kuin finanssikriisin aikana. Koronapandemian puhkeamisen jälkeen Etlassa ei ole vielä tehty uutta toimialakohtaista tuotantoennustetta. Avoimia kysymyksiä on vielä paljon. Vuoden 2020 teollisuustuotannon lukuihin vaikuttavat sekä epidemian kesto Suomessa että tilanne muissa maissa.

## **Teollisuuden uusien tilausten arvo jäi tammikuussa edellisvuotista pienemmäksi**

Teollisuusyritysten uusien tilausten arvo laski tammikuussa alkuperäisen tilastosarjan mukaan 1,6 prosenttia vuoden takaisesta. Kausitasoitettuna uudet tilaukset putosivat arvoltaan 22,8 prosenttia joulukuusta. Kemianteollisuuden uusien tilausten arvo lisääntyi tammikuussa alkuperäisen sarjan mukaan 8,7 prosenttia vuoden takaisesta. Metalliteollisuuden tilausten arvo väheni 0,7 prosenttia edellisvuotisesta ja paperiteollisuuden laski 9,4 prosenttia.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)

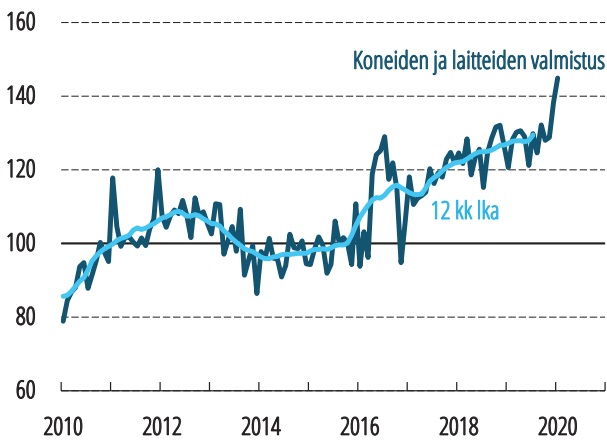
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

## Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	3 kk <sup>1)</sup>	Kum <sup>2)</sup>	2018 <sup>3)</sup>	Ennuste
<b>Metalliteollisuus</b>	0,4	3,5	6,5	4,3	0,9	4,2	4,1	2,0
<b>Metallien jalostus</b>	-3,8	-11,0	-14,6	-0,9	-4,4	-0,5	5,0	-3,7
<b>Kone- ja metallituoteteollisuus</b>	0,4	-1,5	-1,4	6,8	0,1	7,4	3,5	2,9
<b>Sähkö- ja elektroniikkateollisuus</b>	1,1	19,1	27,3	1,9	3,3	-0,3	2,2	4,1
<b>Metsäteollisuus</b>	-1,4	-4,4	-7,1	-11,2	-3,4	-12,3	0,8	-3,2
<b>Puutavateollisuus</b>	0,2	-8,5	-11,5	-11,1	-5,3	-12,7	2,3	-0,9
<b>Paperiteollisuus</b>	-3,0	-2,7	-5,8	-11,3	-2,5	-12,2	0,1	-4,2
<b>Kemianteollisuus</b>	5,7	4,4	-4,3	-0,3	-2,0	-2,8	0,4	2,2
<b>Elintarviketeollisuus</b>	-0,6	1,5	-2,5	-0,9	0,3	-0,8	-0,6	1,6
<b>Tevanake-teollisuus</b>	-4,8	4,0	-5,4	-8,2	-6,5	-10,8	2,9	1,2
<b>Muu tehdasteollisuus</b>	-1,0	-4,3	-3,0	-0,7	-1,5	-0,6	0,4	1,0
<b>Tehdasteollisuus yhteensä</b>	1,7	2,5	1,1	0,6	-0,2	-0,7	2,3	1,0
<b>Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.</b>	1,9	-0,5	-5,2	-1,0	-1,9	-1,1	2,3	0,6
<b>Kaivostoiminta ja louhinta</b>	10,3	-4,2	1,8	-13,9	2,9	-13,2	8,1	-7,0
<b>Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto</b>	-1,2	-5,2	-5,1	-7,7	4,2	-7,8	-1,3	-1,1
<b>Koko teollisuus</b>	1,6	1,6	-0,4	-1,4	-0,9	-1,7	2,0	0,7

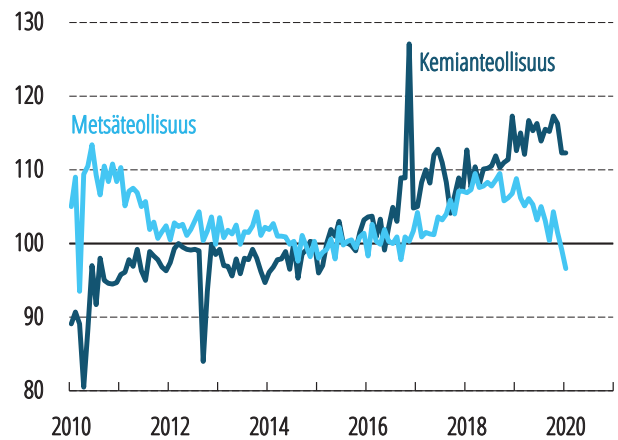
<sup>1)</sup> Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. <sup>2)</sup> Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. <sup>3)</sup> Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)



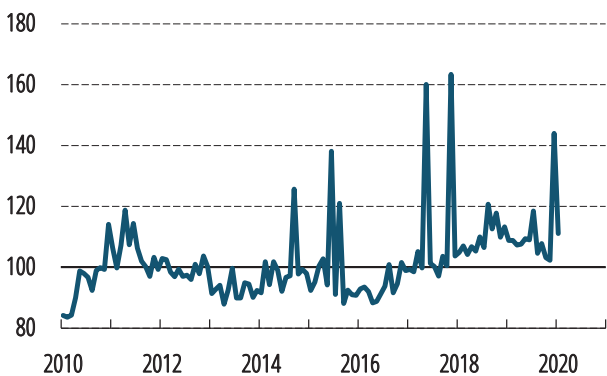
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus  
(ind. 2015=100)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden uudet tilaukset  
(ind. 2015=100)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Arvonlisäyksen määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Koko teollisuus</b>	-2,8	-3,4	-2,1	2,0	3,7	0,6	1,0		
<b>Tehdasteollisuus</b>	-2,9	-3,8	-1,6	2,0	4,5	1,8	1,7		
<b>Metsäteollisuus</b>	-7,0	-8,7	-3,6	-2,2	0,4	-4,2	-2,4		
<b>Kemianteollisuus</b>	-1,3	-7,6	-6,0	5,5	3,2	10,8	3,1		
<b>Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.</b>	3,3	6,4	1,0	3,6	5,2	-0,1	2,4		
<b>Sähkö- ja elektroniikkateollisuus</b>	-18,3	-23,6	-3,3	0,7	10,4	8,6	3,9		
<b>Koko teollisuuden muutos ed. nelj.</b>	-0,7	0,2	1,7	0,7	0,6	-2,0			

Lähde: Tilastokeskus.

# Epidemia ja sen jarrutustoimet kaivavat kuopan työllisyyteen

> Työllisyys  
1 prosentin  
vuosikasvussa

> Piilotyöttömyys  
lisääntyi ja  
rekrytoinnit  
vähenevät tammi-  
helmikuussa

> Koronaepidemian  
ensivaiheen  
työllisyysmenetykset  
näkyviin huhti-  
toukokuussa

> Työnvälityksen  
rekisteröimä  
työttömyys kasvuun  
tässä kuussa

Työllisyyden kasvun hidastuminen loppusyksyllä sai jatkoa alkuvuonna. Jouluhelmikuussa työllisyyden vuosikasvu oli 1 prosenttia eli samaa suuruusluokkaa kuin viime vuoden syys-marraskuussa.

Toimialoittain tarkasteltuna työllisyyden taso on kuluneen puolen vuoden aikana pudonnut jalostuselinkeinoissa. Alkutuotannossa ja palveluissa kausitasattu työllisyyden nousu jatkui pitäen kokonaistyöllisyyden kasvussa.

Heikentynyt suhdanne näkyi selvimmin tehtyjen työtuntien trendin loivana laskuna. Myös piilotyöttömyyden trendi on viime kuukausina kääntynyt nousuun ja avoinna olevien työpaikkojen määrä puolestaan taittunut laskuun.

Maaliskuussa levinneen koronaviruksen (ml. valmiuslain nojalla tehdyt liiketoimintaa ja henkilöiden liikkumista rajoittavat toimet toukokuun puoleen väliin asti) aikaansaaman liiketoiminnan äkillisen supistumisen työllisyysmenetysten arvioidaan näkyvän loppukevään tilastoluvuissa.

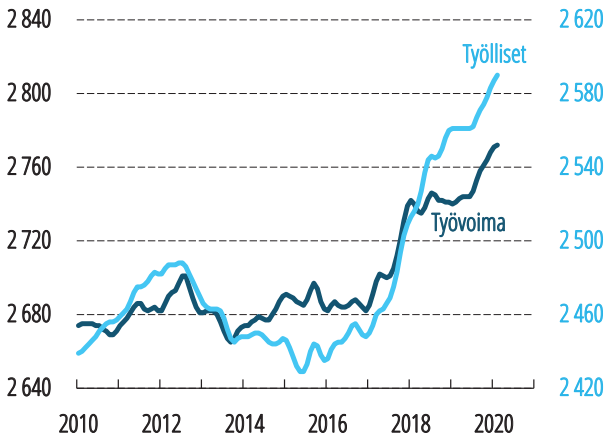
Tilastokeskuksen työllisyystilastojen hitaaseen reagointiin vaikuttaa keskeisesti työvoimatutkimuksen tilastointikäytäntö, jonka mukaan epidemian vuoksi sairastuneet, kesälomansa aikaistaneet, vanhempainvapaalla olevat sekä alle 3 kuukautta lomautetut lasketaan työllisiksi.

Maaliskuussa menetetyistä työtunneista saataneen kuitenkin osviittaa huhtikuun julkistuksessa. Työtuntien odotetaan pudonneen etenkin yksityisestä kulutuksesta riippuvilla palvelualoilla kuten kuljetus- ja matkailupalveluissa sekä kauppan ja kulttuuripalvelujen aloilla.

Tilastokeskuksen virallisia työvoimalukuja nopeammin reagoivat työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ylläpitämät työnvälitystiedot. Tällaisia ovat mm. ilmoitetut lomautukset ja avoinna olevat työpaikat maaliskuun lopussa.

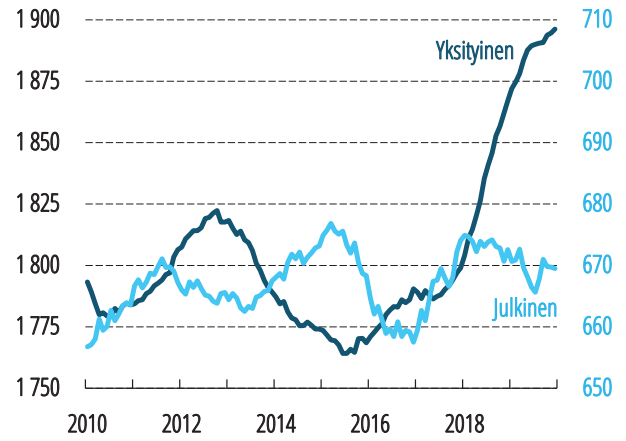
SAK:n ja TEM:in ennakkotietojen mukaan lomautettujen määrä nousi maaliskuussa rajusti, mikä työnvälityksen mittaustavalla nostaa työttömien määrän rajuun kasvuun tässä kuussa.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi  
(1 000 henkilöä)



Lähde: Tilastokeskus.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset,  
12 kk lka summa (1 000 henkilöä)



Lähde: Tilastokeskus.

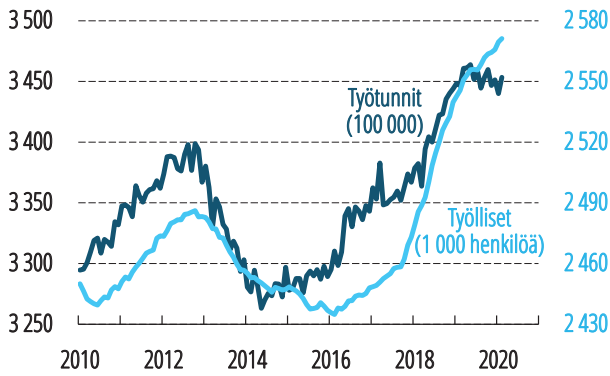
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	3 kk <sup>1)</sup>	2019	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Alkutuotanto</b>	-9,5	4,7	22,1	-7,1	-7,7	0,5	4,1		
<b>Teollisuus</b>	2,6	-2,6	-10,2	10,7	4,8	0,3	-2,3		
<b>Rakennustoiminta</b>	-16,8	-4,3	-1,6	-11,7	2,1	-0,9	-2,7		
<b>Kauppa</b>	1,1	1,6	1,7	-3,1	-4,3	-0,5	1,6		
<b>Liikenne</b>	5,4	2,2	0,4	0,4	12,8	1,1	3,6		
<b>Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta</b>	8,3	-0,8	1,9	8,7	2,4	1,0	2,6		
<b>Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut</b>	0,9	1,3	2,1	1,7	-1,9	0,2	1,2		
<b>Julkinen sektori</b>	-2,1	-0,1	-0,4			0,2	-0,5		
<b>Työlliset yhteensä</b>	0,9	0,4	0,7	1,8	0,8	0,3	1,0		
<b>Työvoiman tarjonta</b>	0,7	0,1	1,3	2,3	0,3	0,3	0,3		
<b>Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja</b>	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	0,0 <sup>2)</sup>	6,7		
<b>Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja</b>	72,8	72,9	73,1	73,3	73,4	0,5 <sup>2)</sup>	72,6		

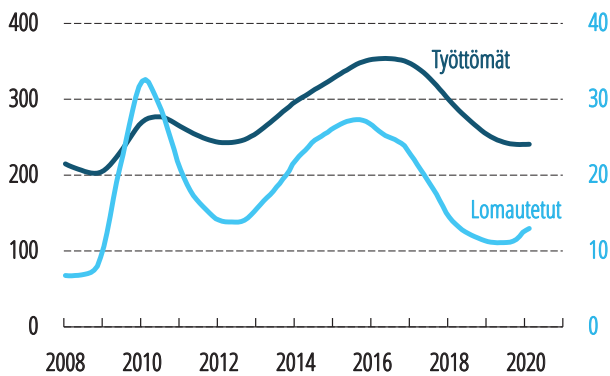
<sup>1)</sup> Vuos summasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

<sup>2)</sup> %-yksikköä. Lähde: Tilastokeskus.

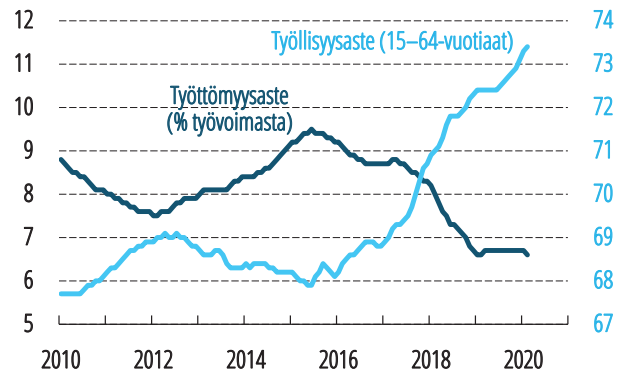


Työlliset ja tehdyt työtunnit,  
12 kk lka summa

Lähde: Tilastokeskus.

Työttömät ja lomautetut,  
12 kk lka summa

Lähde: Työministeriö.

Työllisyys- ja työttömyysaste  
(%)

Lähde: Tilastokeskus.

Uudet avoimet työpaikat, trendi  
(1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

## Työpanos, 3 kk lka (vuosimuutos, %)

	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi
<b>Alkutuotanto</b>	-2,7	5,2	-1,4	5,6	4,3	1,2
<b>Teollisuus</b>	-2,1	-2,0	-1,7	-3,9	-6,9	-1,8
<b>Rakennustoiminta</b>	-7,5	-12,5	-10,6	-8,5	-6,7	-0,4
<b>Kauppa</b>	-1,4	-1,1	-0,6	-0,4	-4,5	-4,1
<b>Liikenne</b>	6,0	7,1	6,7	2,2	-0,6	2,9
<b>Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta</b>	5,1	4,2	0,5	2,7	0,0	5,8
<b>Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut</b>	1,1	0,7	2,8	0,9	-0,8	1,1
<b>Yhteensä</b>	0,2	0,1	0,2	-0,2	-2,3	0,8

Lähde: Tilastokeskus.

# Inflaatio 0,8 prosenttia ja pohjainflaatio 0,6 prosenttia

> Inflaatio  
0,8 prosenttia  
helmikuussa

> Asumisen  
hintainflaatio on  
hidastunut

> Koronaepidemia ja  
öljysota hidastavat  
inflaatiota

## **Kuluttajahintainflaatio hidastui koronan edellä**

Kuluttajahintainflaatio hidastui helmikuussa 0,8 prosenttiin vuositasolla. Tähän vaikutti ennen kaikkea asumisen hintainflaation hidastuminen puolella prosenttiyksiköllä vain 0,7 prosenttiin.

Asuminen ei poikkeuksellisesti ollut helmikuussa vuositasolla eniten inflaatiota nostanut erä. Sen kontribuutio oli 0,16 prosenttiyksikköä, kun sekä elintarvikkeiden että alkoholin ja tupakan kontribuutio oli molempien 0,17 prosenttiyksikköä. Liikenne toi vielä 0,14 prosenttiyksikköä lisää inflaatioon.

Hedelmien hintainflaatio nousi helmikuussa selvästi tammikuusta, mutta vihannesten hinnat olivat viimevuotisella tasolla. Asumisvuokrien inflaatio hidastui 1,7 prosenttiin, eli hitaimmaksi pitkään aikaan. Myös sähkön, nestemäisten polttoaineiden ja uuden asunnon hankinnan hintakehitys hidastivat helmikuussa asumisen hintakehitystä.

## **Koronavirus alentaa ja nostaa hintoja**

Yksityisajoneuvojen polttoaineiden hinnat olivat helmikuussa vuoden takaista korkeampia. Raakaöljyn maailmanmarkkinahinnan romahdus helmi-maaliskuussa näkyy kuitenkin polttoaineiden hintojen laskuna maaliskuussa. Tämä hidastaa kuluttajahintainflaatiota selvästi.

Tuotanto-ongelmat kuitenkin myös nostavat joidenkin tuotteiden hintoja.

## **Kokonaisvaikutus on todennäköisesti deflatorinen**

Koronaepidemian vaikutus on silti todennäköisesti deflatorinen, eli hintakehitys keskimäärin hidastuu. Vuosi-inflaatio voi käydä miinuksellakin. Finanssikriisin aikana inflaatio jäi vuonna 2009 tasan nolnaan, mutta tällöin edellisvuonna oli 4,1 prosentin inflaatio. Nyt inflaatio oli viime vuonna vain yhden prosentin. Lisäksi sokki on erilainen.

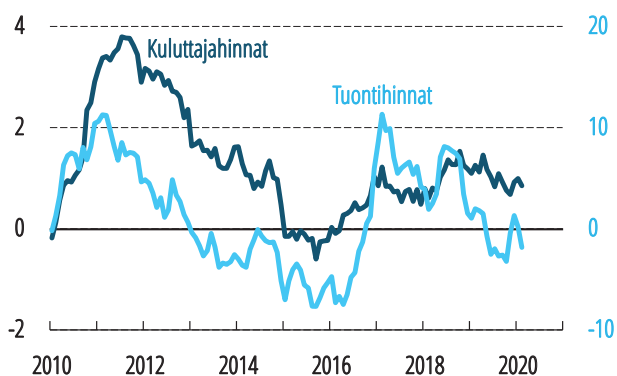
## **Kulutuksen vinoutuminen ja inflaatiokorin painot**

Epidemian ja valtiovallan asettamien rajoitusten vaikutus kuluttajakäyttäytymiseen aiheuttaa sen, että inflaation laskemisessa käytetyt painot eivät todennäköisesti tänä vuonna vastaa todellista kulutusta.

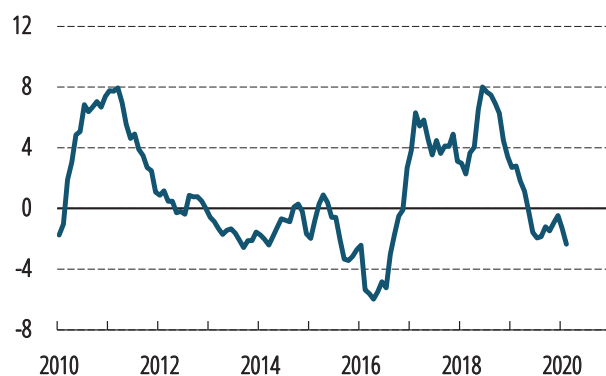
## Hinnat (vuosimuutos, %)

	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	Ennuste 2/2019 2019	2020
<b>Suomi, harmonisoitu</b>	1,0	0,9	0,8	1,1	1,2	1,1		
<b>Euroalue, harmonisoitu</b>	0,8	0,7	1,0	1,3	1,4	1,2		
<b>Suomi, kansallinen KHI</b>	0,9	0,7	0,7	0,9	1,0	0,8		
<b>Tuontihinnat (tavarat)</b>	-2,6	-3,2	-0,5	1,3	0,2	-1,8		
<b>Kotimarkkinoiden perushintaindeksi</b>	-0,4	-1,1	-0,3	0,3	-0,3	-1,5		
<b>Rakennuskustannukset</b>	0,8	0,5	0,3	0,2	0,6	0,2		

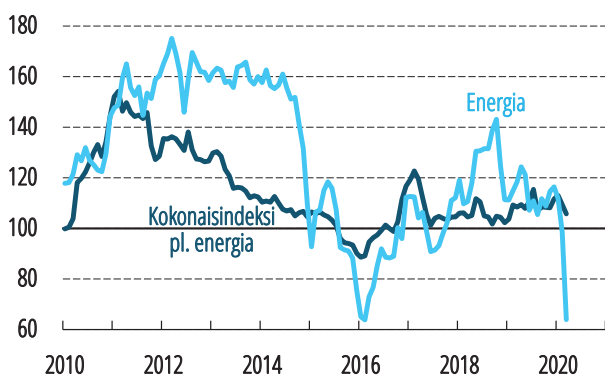
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Hinnat  
(vuosimuutos, %)

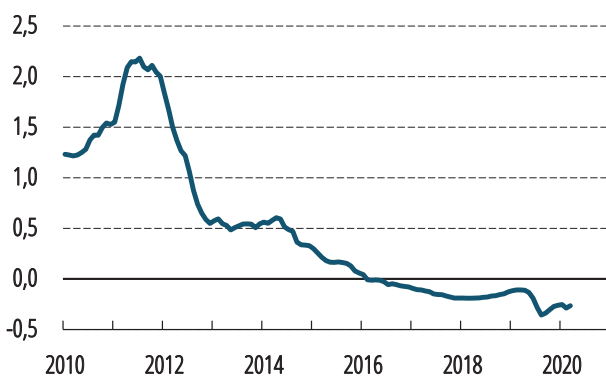
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vientihinnat  
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Raaka-aineiden eurohinta  
(ind. 2015=100)

Lähteet: HWWI, Etlan tietokanta.

12 kk Euribor  
(%)

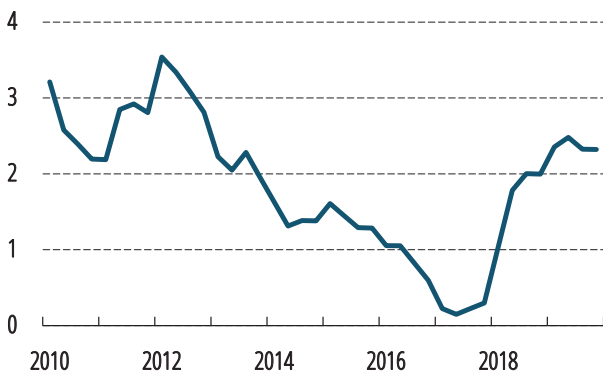
Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Suomen reaalin efektiivinen valuuttakurssi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)



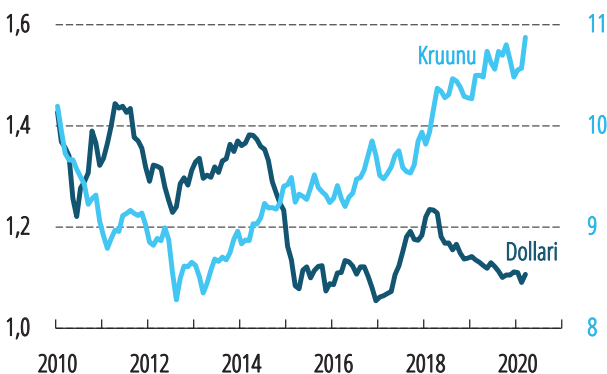
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)



Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen



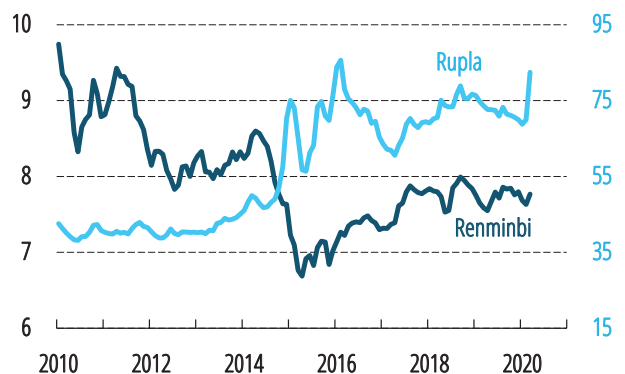
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2020) (vuosimuutos, %)

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi
<b>Kuluttajahintaindeksi</b>	0,7	0,9	1,0	0,8
<b>Elintarv. ym. (12,8 %)</b>	1,1	1,8	1,8	1,3
<b>Alkoholi ja tupakka (5,0 %)</b>	3,9	3,9	2,6	3,5
<b>Vaatetus ja jalkineet (4,5 %)</b>	-0,1	0,4	0,3	2,2
<b>Asuminen ym. (24,3 %)</b>	1,3	1,6	1,2	0,7
<b>Kalusteet, kodinkoneet (5,1 %)</b>	0,5	0,5	0,1	0,0
<b>Terveys (5,2 %)</b>	0,1	-0,2	-0,1	-0,6
<b>Liikenne (13,9 %)</b>	-1,0	0,2	1,6	1,0
<b>Viestintä (2,6 %)</b>	0,0	0,0	-0,1	-0,1
<b>Kulttuuri, vapaa-aika (11,2 %)</b>	0,0	-0,5	-0,7	-0,2
<b>Koulutus (0,4 %)</b>	1,6	1,6	0,7	0,7
<b>Ravintolat ja hotellit (7,6 %)</b>	1,5	1,2	1,6	1,2
<b>Muut (7,4 %)</b>	0,5	0,2	0,9	0,7

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen



Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

# Koronaviruksen tainnutusstrategia näyttää tehoavan

> Vaje kasvoi viime vuonna

> Epidemiasta iso taloussokki

> Hallituksen tainnutusstrategia näyttää tehoavan

> Veronmaksajia odottaa iso jälkilasku

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen vaje kasvoi viime vuonna runsaat 0,7 mrd. euroa 2,7 mrd. euroon. Suhteessa bruttokansantuotteeseen julkinen vaje kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä 1,1 prosenttiin.

Valtion ja kuntien yhteenlaskettu rahoitusvaje lisääntyi viime vuonna 0,8 mrd. euroa 5,7 mrd. euroon.

Valtion rahoitustaloustoimien ja työttömyysvakuutusrahaston lainan lyhennyksen jälkeen julkisyhteisöjen velka kasvoi vajaat 4 mrd. euroa 142,5 mrd. euroon. Suhteessa bruttokansantuotteeseen velkaantuneisuus laski hitusen 59,4 prosenttiin.

Maaliskuussa puhjennun koronaepidemian välittömien kustannusten ja yrityksille suunnattujen tukitoimien takia julkisyhteisöjen rahoitusasema heikkenee tänä vuonna dramaattisesti.

Epidemian taltuttamiseksi hallitus on päätösperäisesti kasvattanut valtion menoja vuoden I lisäbudjetissa noin 1 mrd. euroa, josta valtaosa kanavoidaan yrityksille avustumuotoisena tukena.

Budjetin menonlisäyksiä mittavampi tuki on kanavoitu julkisyhteisöjen tulopohjaa supistamalla. Tulopuolen toimet sisältävät veronmaksun helpotuksia ja lykkäyksiä noin 0,5 mrd. euron verran. Lisäksi työmarkkinajärjestöjen esityksestä työeläkelaitosten perimiä vakuutusmaksuja alennetaan ja niihin myönnetään lykkäystä yli 4 mrd. euron edestä.

Kevään kehysneuvotteluissa yrityksille ja julkiseen terveydenhuoltoon suunnattavia tukitoimia lisättiin vajaat 4 mrd. euroa.

Jo päätetyillä elvytystoimilla julkisyhteisöjen nettorahoitustarve kasvaa tänä vuonna noin 10 mrd. euroa. Kun tähän lisätään tämän vuoden valtion talousarvion tehdyt hallitusohjelman mukaiset menojen lisäykset (1,9 mrd. euroa) ja veropäätökset, niin julkisyhteisöjen rahoitusasema heikkenee hallituksen nuijankopautuksilla vajaat 12 mrd. euroa.

Hallituksen ja THL:n yhteisstrategia koronaepidemian talttumiseen näyttää tuoreimpien tartuntatilastojen mukaan tehoavan.

Epidemian ja valmiuslain liiketoiminta- ja liikkumisrajoitusten synnyttämien tuotantomenetysten korvaamiseen suunnattu mittava tuki on kuitenkin pakon sanelemaa ja vahvistaa hallituksen sekä julkisyhteisöjen tulevien vuosien toimintakykyä.

Hallituksen valmistelussa olevan talouskriisin jälkihoidon eli ns. jälleenrakennusohjelman suhteen veronmaksajien kannattaa olla varuillaan.

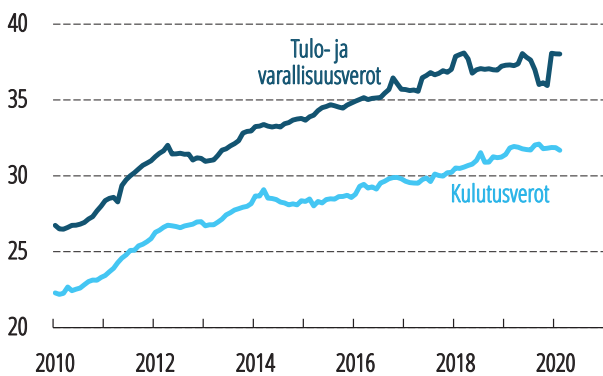
Eurokriisin vuosina 2011–2014 kotitaloudet saivat valtiolta mittavan jälkilaskun verojen korotusten muodossa. Talouspolitiikan nykylinjauksilla julkisuudessa esille nostettu koronaveron on Marinin hallitukselle läpihuutojuttu.

## Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	12 kk <sup>2)</sup>	2019	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Valtion ja kuntien verotulot<sup>1)</sup></b>	-2,9	-2,8	61,5	-0,6	-2,8	0,7	2,1		
<b>Välittömät verot</b>	3,1	-5,7	274,9	-0,9	-0,1	1,9	2,3		
<b>Välilliset verot</b>	-10,8	1,0	-0,8	-0,3	-5,4	-0,7	1,8		
<b>Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos</b>	3,2	2,0	1,1	-1,6		2,7	3,1		
<b>Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa</b>	-1,0	0,0	-0,81			-1,7 <sup>3)</sup>	-1,7		
<b>Budjettitalouden velka, mrd. euroa</b>	105,0	106,8	106,4	108,1	110,5		106,4		

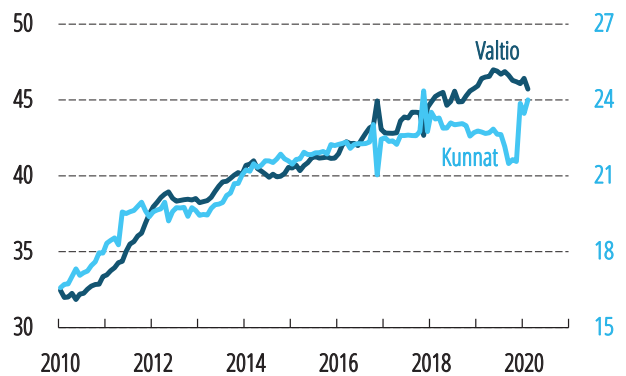
<sup>1)</sup> Vuosimuutos, %. <sup>2)</sup> 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. <sup>3)</sup> Liukuva summa. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori.

### Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)



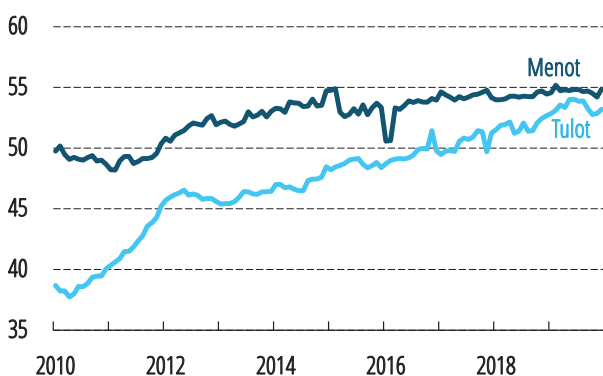
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

### Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)



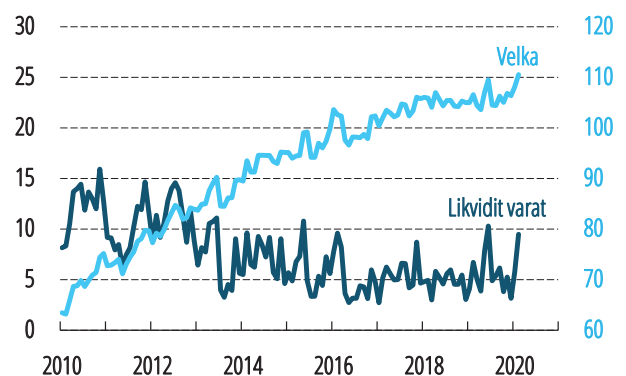
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

### Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)



Lähde: Valtiokonttori.

### Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)



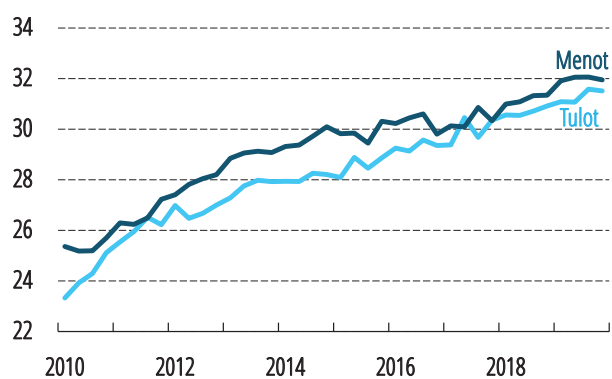
Lähde: Valtiokonttori.

## Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	Q <sub>t</sub> /Q <sub>t-1</sub>	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
<b>Kulutus</b>	0,9	1,9	1,4	1,2	-0,8	-1,1	0,9		
<b>Investoinnit</b>	6,4	-0,5	8,5	-4,2	-1,6	0,0	0,3		

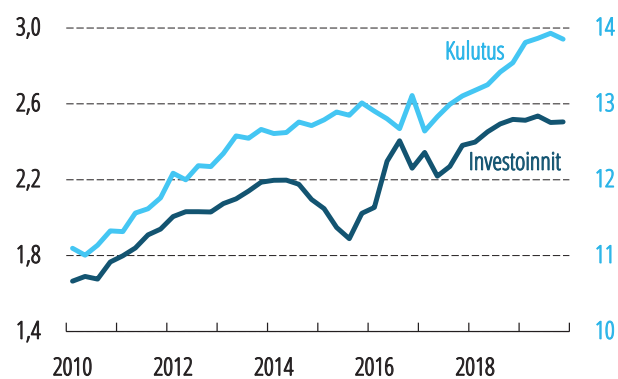
Työpäiväkorjattu. Lähde: Tilastokeskus.

## Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)



Lähde: Tilastokeskus.

## Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)



Lähde: Tilastokeskus.

**ETLA**

---

**Elinkeinoelämän  
tutkimuslaitos**

**ETLA Economic Research**

Puh. 09-609 900  
[www.etla.fi](http://www.etla.fi)  
[etunimi.sukunimi@etla.fi](mailto:etunimi.sukunimi@etla.fi)

Arkadiankatu 23 B  
00100 Helsinki

---

